

DVAJSET I DVE

Dotichal gorjasht prez poletu.

Vsichki go ochakvali na poljanata, zagradena s dekorite na kaubojskija grad Sijdyr Veli, kojto imashe samo fasadi, a zad tjah nishto, vjaty.

Edna kamera bila vkopana v zemjata i zad neja lezhal vtorijjat operator, mychejki se da poluchi visok horizont i da hvane choveka, kojto ticha ot dylbochina. Druga kamera, povdignata s kran, snimala cjalata scena otgore. Tishina bila pritisnala Sijdyr Veli.

Frenk Sajmyns sedjal na sgyvaemija si stol, zaobikolen ot svita pomoshtnici, asistenti i podmazvachi. Tam imalo oshte i nezaeti statisti, rekvizitori, shofjori i njakolko fotoreportjora... Lichnijat sekretar na Sajmyns se grizhel chashata mu da byde vinagi do polovina pylna.

- *Fire!* - chuli krjasyk oshte predi da se pojavi Ale v kadyr.

- *Fire...* - vikal, tichajki kym oznachenoto s parche tuhla mjasto v centyra na Sijdyr Veli.

- *Fire!* - kreshtjala mladata plantjashta fakla, dokato tichala kym sjankata na proslavenija si dvojnik Dzhejmz Dijn.

Kazvat, che chetiri pyti izvikal "*Fire*".

Fire! Fire! Fire! Fire!

Koni Uest izpljuva cigarata prez parapeta i stava ot stola.

Fire! Fire! Fire! Fire!- predi da e padnal na tochno opredelenoto mjasto, za da se opita da ugasi ogninja. Plamykyt

go obhvanal otkym gyrba. Borejki se s nego toj padnal v zhyltija praholjak. Kamerite ne prestavali da zhuzhat.

Frenk Sajmysn pryv usetil, che neshto ne e v red s Ale. Viknal po megafona da go ugasjat i horata se zaticnali. Njakolko dushi se hvyrtili vyrhu Ale, a Zdenko Pavlichek donesyl otnjakyde edno vojnishko odejalo, no bilo kysno - Ale prekaleno dylgo gorjal.

Glavnijat pirotehnik tozi den bil myrtvo pijan, zatova izpratil brat si na snimachnata ploshtadka. I makar bratyt da se kylnjal v decata si, che bil namazal Ale s *borofiks*, bezvredno lepkavo veshtestvo, koeto v takiva sluchai se upotrebjava za pravene na *studen ogyn*, Ale vse pak izgorjal.

Kazvat, che Ale predi tova bil pomagal na horata, koito polivali s benzin oborite na Spensyr, ta vyzmoznno da se bilo razljalo ot tozi benzin po kostjuma mu; koj znae kakvo bilo i kak stanalo tyj, che Ale da izgori, no sled tozi sluchaj belgradskite kaskadjori gi zastrahovat.

Kogato naj-posle zagasili ogynja, Ale lezhal v krakata na horata, vikajki vse oshte *Fire!* i treperel kato v njakakva treska, vsjaka chastica ot negovoto tjalo treperela - i rycete, i bradata; zybite mu trakali i nikoj ne smeel da go dokosne, nikoj ne se reshil da vdigne Ale na nosilka, dokato sled polovin chas panika ne go vzeli s vojnishkoto odejalo, prenesli v "lendrovyra" na ekipa i poleteli kym grada.

Prez celija pyt Ale vikal *Fire!*, otnachalo silno, a posle po-slabo i po-slabo i mozhe bi shteli da go spasjat, ako go bili prieli v pyrvata bolnica, na kojato popadnali, no shofjoryt izobshto ne mozhel da otkrie dezurnata bolnica i taka se lutali s Ale ot poliklinika na poliklinika, chakali dezurni lekari, popylvali njakakvi formuljari, pyk i nikoj ne znael nito kak se kazva Ale, nito koj e, nito kakyv e, dokato ne go prieli vyv

Voenna bolnica, v hirurgijata, i odkarali Ale s kolichka do operacionnata zala.

Vecherta, kogato uznah kakvo sa napravili na Ale, se raztichah da go tyrsja. Otnachalo vzeh taksi, no shtom mi namaljaha mangizite, prodylzhih da obikaljam po bolnicite pesh i go odkrih chak v tretata. Vyv voennata, no vojniky na vhoda ne iskashe da me pusne v rajona na bolnicata, zatova dvesta metra po-nadolu preskocih zheljaznata ograda s shipove, popitah sanitarkite kyde karat izgorenite momcheta i taka, sled njakolko chasa, naj-posle odkrih Hirurgijata, chiito vrati do edna bjaha zatvoreni.

Obikaljah тази zhyлта sgrada ot vsichki strani, kato tyrseh nachin da se vmykna vytre, a sled tova zapochnah da svirja nashija signal prez intervali ot edno prebrojavane do sto, neprekysnato obikaljajki hirurgicheskata klinika. V edin moment mi se stori, che chuvam otdalecheno prizrachno izsvirvane njakyyde otvytre i zatova zavikah, zakreshťjah *Ale* v centyra na osveten kryg, hvyrľjan ot bolnichnata lampa, dokato ne otvoriha i ne mi kazaha, che Ale bil umrjal.

CHe bil umrjal.

Ne obicham horata da kazvat, che Ale bil umrjal. Az kazvam: "Kogato Ale zagina". Taka e po-dobre. Umira se, veroyatno, bavno, ne znaja nishto za umiraneto, no se umira, predpolagam, ot njakakva bolest i v krevata, dylgo, dylgo, a Ale *zagina* v centyra na Sijdyr Veli, vikajki *Fire!* i tova videli vsichki; dori Frenk Sajmyns lichno, predstavete si, gospodin Frenk Sajmyns se opital dori da pomogne na Ale, da, samijat Frenk Sajmyns - na Ale, Frenk Sajmyns, lichno!

Koj znae, mozhe bi Ale shtjal da stane novijat Dzhejmz Dijn, ako ne beshe izgorjal v Koshutnjak? Horata vse oshte tyrsjat po sveta novijat Dzhejmz Dijn, tyrsjat go veche petnajset godini i ot vreme na vreme im se struva, che naj-nakraja sa go

otkrili, no Ale shteshe da nadigræ vsichki tezi lyzhe-dzhejmz-dijnovci, zashtoto toj ne prilichashe na Dzhejmz Dijn, toj *beshe* Dzhejmz Dijn!

Prez 1962 g. vidjah kak Ale gori. V kino *Balkan* davaha *Zlatoto ot Sijdyr Veli*. Beshe zima i ot visokata cilindrichna lamarinena pechka izlizashe neprijatna kisela mirizma na zapalena styrgotina, kojato ne mozheshe da se razgori. Gledah tozi idiotski film i sedemte dena, dokato go davaha. Na prozhekciite ot devet chasa dremeh na mjastoto si i se budeh točno na *Fire!*, točno na onova mjasto vyv filma, kydeto Ale se pojavjava kato malka cherna tochica, a Koni Uest izpljuva cigarata prez parapeta i stava ot stola. No tova ne beshe glasyt na Ale. Bjaha go ozvuchili tam - v Amerika. Vizhdashe se kak ticha, kak se priblizhava kym kamerata i kak se spyva, vizhdashe sa kak pada i kak vika za posleden pyt *Fire!* - vidjah liceto na Ale v edyr plan, svetlite mu ochi, chiito zenici bjaha na petynca (naistina, mnogo dobre snimano), estestveno, vsichko tvyrde kratko, a posle cap - trjas! - horata na sherifa naskachaha po parkiranite kone. Brojah: Ale beshe na platnoto dokato prebroish do sedem.

Prez 1962 godina imah naludnichavata ideja, che edin den strashno shte zabogateja i kato njakoj maniak shte otkupja rolkata s Ale. SHTjah da si ja vyrjtja samo za sebe si v goljamata si kyshta na brega na Sava, njakyde kraj Obrenovac, naj-dobre sreshtu Barichka Ada; shtjah da ja vyrjtja na nashite prijateli, na Mima, na vsichki onezi, koito njakoga poznavaha Ale. No, koj znae, i da pozabogateeh, dali amerikancite shtjaha da se syglasjat da mi prodadat tazi rolka, i kyde li e izobshto dnes tozi dokazano naj-slab film na Sajmyns, naskoro sled kojto toj syvsem prestanal da snima? Mozhe bi v njakvoja amerikanska kinoteka, koj znae?

Ot vreme na vreme go prozhektiram v glavata si i vizhdam kak me gleda uplashenoto lice na Ale: pot, prah, sylzi i, mamja li se? - jad, che e izlygan, ostaven bez izbor, sam na onazi poljana, s cherna dirja ot dim sred plamycite, koito lizhat kraishtata na kadyra, kogato se pojavi v edyr plan...

Izvestno vreme mi se struvashe, che vizhdam vsichko tova, no kato se minaha godinite, vizhdah vse po-rjadko i po-rjadko *tova*, izobshto ne mozheh da si spomnja nito liceto mu, nito cveta na ochite, nito kozhata, nishto, dokato ne izvadja ot edin plik rjadkata mu fotografija, ot kojato me gleda Ale-hlapakyt, vrystnik na dneshnite hlapaci, no si go predstavjam njakak si drugojache - za men toj e vinagi njakoj, kojto e pogoljam s dve godini ot men, njakoj - zashtitnik, po-goljam brat, njakoj, na kogoto chovek mozhe da se upovava, njakoj, kojto shte skochi ot avtobusa za Belgrad samo zatova, che az kato ponerychen sym ostanal na spirkata. I, struva mi se, che taka shte byde dori i togava, kogato stana star dosadnik, i togava Ale shte mi izglehda dve godini po-vyzrasten, na kolkoto i godini i da e, vypreki che moga da mu byda djado! Ne znam, no taka mi se struva.

Na sledvashtija den sled onazi nosht v bolnicata, otidoh vyv Filmovija grad. Iskah da vidja *onova* mjasto. No ekipyt na Sajmyns se beshe izparil nanjakyde, zhiva dusha njamashe v Sijdyr Veli. Verojatno sa atakovali njakoj drug obekt? Rekvizitoryt mi dade neshtata na Ale sled mnogo uveshtanija. Sydijata potvyrdi, che sme prijateli i samo klateshe s glava, kazvajki: "Takova momche, takova momche..."

Podpisah deklaracija, che sym poluchil neshtata i, kato v njakakyv syn, bez da osyznavam izobshto kakvo se e sluchilo i che Ale veche go njama, trygnah nadolu po Koshutnjak s negovite veshti, zavyrzani s zhyltija mu kolan.

Sednah na njakakva shuma i razvyrzah vyrzopa: vytre bjaha polovinkite mu obuvki, vytre beshe smachkanata mu riza sys siva sleda ot pot po jakata, edna sinja flanelka i Miminija pulover, za kojto tolkova mu zavizhdah. Zaginal beshe s tehните drehi. Ostavil beshe na sebe si samo beljoto i chorapite si - tjah gi njashe mezhdu neshtata.

Sedjah taka na shumata i razglezhdah nasledstvoto na Ale. Beshe me sram, che ne placha, no izobshto ne mi se placheshe, zatova vzeh Miminija pulover, no pak ne idvashe. Izobshto ne mozheh da predizvikam sylzite si! Stori mi se, che sym strashno zakoravjal, che v syshtnost sym kurva, kojato s periferijata na mozyka si e pozhelavala smyrta na Ale.

Vzeh togava djasnata mu obuvka i razgledah opechatyka ot kraka na Ale, kojto beshe oformil тази стара, evtina kozha i chak kogato obyrynah obuvkata naopaki i se zagledah v iztyrkanata j podmetka, chak togava neshto stegna gyrloto mi, a sylzite ruknaha ot ochite.

Tova beshe iznosena obuvka s izmachkana i napukana kozha. Znam i koga ja kupihme; tochno si spomnyam i magazina do "London" i kak s dni go obikaljahme, oglezhdahme ot vsichki strani, sravnjavahme s drugi obuvki na vitrinata, presmjatahme i naj-posle vljazohme vytre, v magazina, za da mu gi kupim, tezi obuvki. Tozi den toj noseshe stari splyzteni chorapi s dupka na prystite, zatova skrishom, dokato prodavachkata otide v sklada da mu gi donese, izdyrpa kolkoto se mozhe poveche chorapa i go podgyna pod hodiloto si i taka chakashe da premeri novite obuvki, a starite lezhaha sdyvkani i povyrnati kraj novata, djasnata, kojato sjakash toku-shto e izljazla izpod chuka, tolkova beshe tvyrda i lyskava kozhata j.

- Dajte mi i drugata! - kaza toj i izleze s novite cherni obuvki, koito se otlichavaha ot ostanalite chasti na oblekloto mu,

a starite, taka, opakovani, hvyrlihme v kofa za smet i pobyrzahme da poleem sybitieto.

Da poleem novite obuvki za proletta, tezi syshtite, koito sega dyrzha v ryce!

Sedjah, znachi, tam i si poplakah, a kogato mi mina, svih otnovo vsichki neshta na Ale v Miminija pulover i zdravo gi zategnah s kolana. Malko se podvoumih dali da ne obleka pulovera (tolkova dylgo go zhelaeh, a na Ale veche njamashe da mu byde nuzhen), no se otkazah, zashtoto me dosramja, vypreki che Ale mi pozvoljivashe da go nosja ponjakoga, i taka, ne go obljakoh, a zanesoh vyrzopa v Studentskija grad i go slozhih vyrhu shkafa na Ale.